

Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende

Justitieminister Gunnar Strömmer

29 april 2025

Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende

- **Beslut:** Propositionen Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende.
- Förslag från 2020 års grundlagskommitté.
- Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2027.

Stärkt skydd för demokratin

- Grundlagsändringar ska kräva kvalificerad majoritet (två tredjedelar av riksdagens ledamöter) vid riksdagens andra omröstning. Vid det första beslutet ska det krävas att minst hälften av riksdagens ledamöter röstar för.
- Vilandebeslut ska fattas senast fyra månader före valdagen.
- Förslag till ändringar i grundlag om grundläggande fri- och rättigheter ska granskas av Lagrådet.

Stärkt skydd för domstolarnas oberoende

- Domstolarnas oberoende lyfts fram i regeringsformens kapitel om statsskickets grunder.
- Den centrala domstolsadministrationen ges ett ökat oberoende.
- Frågor rörande utnämning av ordinarie domare regleras i grundlag.
- Antalet justitieråd i de högsta domstolarna regleras.

Stärkt skydd för domstolarnas oberoende forts.

- Ordinarie domares rättsställning stärks.
- Myndigheter under regeringen ska inte få utöva tillsyn över domstolarnas rättskipande verksamhet.
- Det införs en reglering i grundlag om att Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen får döma i särskild sammansättning.

Regeringens arbete för att stärka rättsstaten

1. Stärka **domstolarnas oberoende** i enlighet med slutbetänkandet från 2020 års grundlagskommitté.
2. Stärka det **institutionella skyddet** för det fria och öppna samhället och **grundläggande fri- och rättigheter** genom 2023 års fri- och rättighetskommitté.
3. Stärka **enskildas ställning i domstolsprocessen**.
4. Stärka den **konstitutionella beredskapen**.

Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende

Justitieminister Gunnar Strömmer

29 april 2025

